

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP – 4101-03-01/2013

P/13/169

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/13/169 - Organizacja sieci dróg powiatowych i gminnych z uwzględnieniem efektów realizacji Narodowego Programu Przebudowy Dróg
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontroler	Kontrolę przeprowadził na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy o NIK ¹ Jarosław Pałęga, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 86558 z dnia 24 kwietnia 2013 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Nysie ²
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jolanta Barska, Burmistrz Nysy ³ od dnia 26 listopada 2006 r. (dowód: akta kontroli str. 3)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości⁴, działalność kontrolowanej jednostki w latach 2010-2013 (I kwartał) w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Powyższą ocenę uzasadnia prawidłowe przeprowadzenie postępowania dotyczącego wyłonienia wykonawców przebudowy i remontów dróg współfinansowanych ze środków budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych⁵, należyte zabezpieczenie w umowach zawartych z wykonawcami interesów Gminy Nysa⁶, rzetelne sporządzenie wniosków o dofinansowanie środkami pochodzącymi z budżetu państwa projektu *Przebudowa dróg Dubois i Nowowiejskiej* zrealizowanego w ramach NPPDL, wykonanie zadania i jego rozliczenie zgodnie z warunkami umów zawartych z Wojewodą Opolskim. Pozytywnie oceniono również prowadzenie wymaganych przepisami art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a i ust. 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*⁷ okresowych kontroli stanu technicznego dróg i obiektów inżynierskich oraz przeprowadzanie raz na pięć lat kontroli obiektów mostowych. Formułując powyższą ocenę uwzględniono także niezwłoczne usuwanie stwierdzonych podczas objazdu dróg usterek oraz prawidłowe oznakowanie miejsc i przejść dla pieszych na drogach w pobliżu szkół⁸, które są szczególnie uczęszczane przez dzieci, a także oznakowanie dróg ulic Chodowieckiego, Dubois i Nowowiejskiej, których remont i przebudowa były współfinansowane w ramach NPPDL zgodnie z zatwierdzonymi organizacjami ruchu.

¹ Ustawa z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.).

² Dalej: Urząd.

³ Dalej: Burmistrz.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

⁵ Dalej: NPPDL.

⁶ Dalej: Gmina.

⁷ Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 ze zm., dalej: ustawa *Prawo budowlane*.

⁸ Szkolna, 11 Listopada i Armii Krajowej

Negatywnie oceniono natomiast: nieopracowanie projektu planu rozwoju sieci drogowej, nierzetelne sporządzenie rozliczenia (wniosku o wypłatę) dotacji na zadanie *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* w zakresie liczby wykonanych miejsc postojowych, nielegalne wyegzekwowanie od wykonawcy tego zadania obniżenia wynagrodzenia oraz nieprawidłowe ustalenie kwoty tego obniżenia. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły również nieegzekwowania w pełni od wykonawców kontrolowanych zadań rzetelnej realizacji przyjętych przez nich zobowiązań, określonych w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, braku aktualizacji ksiąg dróg w zakresie zmiany parametrów dróg, niezgodnego z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie *szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach*⁹ umieszczenia znaku przejścia dla pieszych na ulicy Bielawskiej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan techniczny gminnej sieci drogowej

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 31 marca 2013 r. długość dróg gminnych na terenie Gminy wynosiła 96,54 km i od 2010 roku zwiększyła się o 0,24 km. Poziom dekapitalizacji dróg gminnych (stosunek procentowy długości dróg wymagających remontu do całkowitej ich długości) zmniejszył się z 36,9% w 2010 r. do 35,8% na koniec marca 2013 r. W okresie objętym kontrolą na remonty i utrzymanie dróg Gmina wydatkowała 29 824 tys. zł, z tego 23 916 tys. zł (80,2%) na zadania inwestycyjne. W latach 2010–2012 wydatki na zadania inwestycyjne sukcesywnie malały z 11 924 tys. zł w 2010 r. do 4 804 tys. zł w 2012 r., natomiast wydatki na bieżące utrzymanie dróg wzrosły z 1 062 tys. zł do 2 189 tys. zł. Zadania związane z bieżącym utrzymaniem i naprawą dróg publicznych i wewnętrznych stanowiących własność Gminy, należały do zadań Wydziału Gospodarki Komunalnej i Drogownictwa¹⁰, natomiast do zadań Wydziału Inwestycji i Remontów¹¹ należało m.in. przygotowanie oraz nadzór nad realizacją inwestycji polegających na budowie, przebudowie oraz remontach dróg.

(dowód: akta kontroli str. 4-18)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż spadek wydatków na budowę dróg publicznych związany był ze zmniejszającymi się dochodami i przychodami do budżetu Gminy oraz rosnącymi rozchodami i wydatkami bieżącymi.

(dowód: akta kontroli str. 861-870)

Zgodnie z postanowieniami § 10 i § 13 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie *sposobu numeracji i ewidencji dróg publicznych, obiektów mostowych, tuneli, przepustów i promów oraz rejestru numerów nadanych drogom, obiektom mostowym i tunelom*¹², prowadzono książki dróg dla wszystkich odcinków dróg gminnych oraz książki dla wszystkich obiektów mostowych. Książki te prowadzono przy użyciu programu *eDIOM 2006 UPG* w szczególności zgodnej ze wzorem ustalonym w załączniku nr 1 i 4 do tego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 51, 773-792)

⁹ Dz. U. Nr 220, poz. 2181 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie *szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych*.

¹⁰ Dalej: GKD.

¹¹ Dalej: IR.

¹² Dz. U. Nr 67, poz. 582, dalej: rozporządzenie w sprawie *numeracji i ewidencji dróg*.

Realizując obowiązek wynikający z § 11 rozporządzenia w sprawie numeracji i ewidencji dróg oraz wniosek pokontrolny zawarty w wystąpieniu pokontrolnym NIK z dnia 14 lipca 201 r., prowadzono dzienniki objazdu dróg gminnych zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do tego rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 717-727)

Realizując obowiązki nałożone przepisami art. 20 pkt 10 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych¹³ i art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a oraz pkt 2 ustawy Prawo budowlane, a także wniosek z poprzedniej kontroli NIK, w kontrolowanym przez NIK okresie dokonywano okresowych (rocznych i pięcioletnich) kontroli stanu wszystkich dróg gminnych i drogowych obiektów inżynierskich, które obejmowały m.in. ocenę stanu technicznego i jego wpływ na stan bezpieczeństwa ruchu drogowego. Kontrole te przeprowadzane były przez osoby posiadające stosowne uprawnienia budowlane oraz zaświadczenia o przynależności do samorządu zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 66-75)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż protokoły kontroli okresowych są analizowane przez pracowników komórki drogownictwa, a zalecenia w nich zawarte uwzględniane przy typowaniu bieżących napraw obiektów.

(dowód: akta kontroli str. 49-53)

Roczne informacje o sieci dróg publicznych za lata 2010–2012 sporządzono i przekazano do Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad¹⁴ w terminie wynikającym z przepisów § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 16 lutego 2005 r. w sprawie trybu sporządzania informacji oraz gromadzenia i udostępniania danych o sieci dróg publicznych, obiektach mostowych, tunelach oraz promach¹⁵, tj. do końca miesiąca I kwartału według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego. Dane wykazane w ww. informacjach były zgodne z zawartymi w prowadzonej ewidencji dróg.

(dowód: akta kontroli str. 76-99)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W okresie objętym kontrolą nie opracowano projektów planów rozwoju sieci drogowej, pomimo że do ich opracowania obligował zarządcę art. 20 ust. 1, a także art. 35 ust 1 ustawy o drogach publicznych. Pomimo tego, że wybrane kwestie dotyczące systemu komunikacyjnego zostały zawarte w dokumentach planistycznych dotyczących zagospodarowania przestrzennego, zdaniem NIK brak planów rozwoju sieci drogowej utrudniał kompleksowe rozwiązywanie problemów drogowych występujących na obszarze Gminy i realizowanie spójnej, planowej polityki dotyczącej poprawy stanu technicznego dróg oraz systemu komunikacji drogowej na jej terenie.

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż *Burmistrz Nysy, jako organ właściwy do opracowania planów rozwoju sieci drogowej oraz sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego realizuje planowanie sieci drogowej na etapie sporządzania „miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego”. Planowany rozwój sieci drogowej przez zarządcę dróg gminnych – Burmistrza Nysy znajduje bezpośrednie odzwierciedlenie w sporządzanych przez niego miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Gmina Nysa wywiązuje się więc z ustawowego obowiązku opracowywania projektów planów rozwoju sieci drogowej. Wyjaśnił również, iż, na etapie opracowywania studium uwarunkowań i kierunków*

¹³ Dz. U. z 2013 r., poz. 260, dalej: ustawa o drogach publicznych.

¹⁴ Dalej: GDDKiA.

¹⁵ Dz. U. nr 67, poz. 583.

zagospodarowania przestrzennego gminy opracowano w 2008 r. studium rozwoju układu komunikacyjnego w zakresie modelowania ruchu wewnętrznego w mieście Nysa z uzupełnieniem tego studium zrealizowanym w I kwartale 2009 r. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy opracowano więc na podstawie aktualnego studium rozwoju komunikacyjnego, którego zakres obszarowy pokrywał się w pełni z zakresem studium uwarunkowań i obejmował miasto i gminę Nysa. Uchwalone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nysa nie zostało przekazane Marszałkowi Województwa Opolskiego, jednakże w toku przeprowadzonej procedury planistycznej projekt studium został przedłożony do zaopiniowania przez Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego – Departament Polityki Regionalnej i Przestrzennej.

(dowód: akta kontroli str. 19-59)

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹⁶, projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy, w dniu 25 sierpnia 2008 r. przekazano m.in. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego celem zaopiniowania. Postanowieniem Dyrektora Generalnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Opolskiego z dnia 5 września 2008 r. projekt studium przekazano do Starosty Nyskiego jako właściwego organu administracji geologicznej w zakresie wydania opinii dotyczącej rozwiązań przyjętych w projekcie studium.

(dowód: akta kontroli str. 951-954)

NIK nie podziela stanowiska zawartego w powyższych wyjaśnieniach. Wprawdzie przedłożone w trakcie kontroli NIK dokumenty m.in. studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz studium rozwoju układu komunikacyjnego zawierały elementy planów rozwoju sieci drogowej, to jednak zostały sporządzone w innym celu oraz na podstawie innych przepisów.

Zgodnie z art. 20 pkt 1 ustawy o drogach publicznych, zarządca drogi ma obowiązek sporządzenia projektu planu rozwoju sieci drogowej i poinformować o planach rozwoju sieci drogowej organy właściwe do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Przepisy art. 35 ust. 1 zobowiązują zarządcę drogi do niezwłocznego przekazania planu rozwoju sieci drogowej po jego sporządzeniu organom właściwym w sprawie sporządzenia planu zagospodarowania przestrzennego, co ma na celu zapewnienie przeznaczenia w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego oraz w planie zagospodarowania przestrzennego województwa pod przyszłą budowę dróg, pasa terenu o szerokości uwzględniającej ochronę użytkowników dróg i terenu przyległego przed wzajemnym niekorzystnym oddziaływaniem (art. 35 ust. 2 ustawy o drogach publicznych). W związku z powyższym zarządca drogi zobowiązany jest do przekazania planu rozwoju sieci drogowej nie tylko organom gminy właściwym dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale też organom samorządu województwa właściwym dla planu zagospodarowania przestrzennego województwa.

Ponadto na podstawie art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁷, projekt planu rozwoju sieci drogowej powinien być zatwierdzony przez radę gminy, a zatwierdzony plan rozwoju sieci drogowej przekazany Marszałkowi Województwa Opolskiego.

---

¹⁶ Dz. U. z 2012 r., poz. 647 ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2013 r., poz. 594.

Jednocześnie NIK zwraca uwagę, iż uchwalone studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Nysa nie zawierało zapisów dotyczących budowy i przebudowy objętych kontrolą dróg Chodowieckiego, Dubois i Nowowiejskiej.

2. W okresie objętym kontrolą nierzetelnie prowadzono książki dróg objętych szczegółowym badaniem, tj. ulicy Chodowieckiego (inwestycja zakończyła się w 2012 r.) oraz ulicy Dubois i ulicy Nowowiejskiej (inwestycja zakończona w 2010 r.). Książki te nie zawierały danych wymienionych w części I-II i IV-VII: nazwiska i imienia osoby upoważnionej do dokonywania wpisu, wykazów dotyczących: opracowań projektowych dotyczących odcinka drogi, dzienników objazdu drogi, kontroli stanu technicznej sprawności odcinka drogi, kontroli okresowych stanu technicznego i wartości użytkowej odcinka drogi oraz protokołów odbioru robót remontowych i modernizacyjnych (budowa, przebudowa, remont). Ponadto w związku z przeprowadzonymi inwestycjami w zakresie budowy i przebudowy ww. dróg, zmieniły się parametry tych dróg. Książki dla ww. dróg do dnia zakończenia kontroli NIK nie zostały zaktualizowane, co naruszało przepisy § 16 rozporządzenia w sprawie numeracji i ewidencji dróg, zgodnie z którym aktualizacji należało dokonać do końca pierwszego kwartału roku kalendarzowego za rok kalendarzowy bezpośrednio poprzedzający zmiany. Niedokonywanie aktualizacji książek dróg może skutkować niedostateczną znajomością zarządcy stanu własnej sieci drogowej.

(dowód: akta kontroli str. 728-792)

Drugi Zastępca Burmistrza oraz Naczelnik Wydziału GKD wyjaśnili, iż z uwagi na złożoność pozyskiwania i wypełniania danych w elektronicznym systemie ewidencji dróg eDIOM planowaliśmy zlecenie Spółce Designers (autorowi ewidencji) aktualizację książek dróg (w przypadku zmian parametrów zaewidencjonowanych dróg), co znalazło odzwierciedlenie w odpowiedzi na wystąpienie pokontrolne NIK¹⁸. Wyjaśnili również, iż z uwagi na ograniczone możliwości finansowe Gminy, powodujące zmniejszenie w latach 2011-2013 środków finansowych na bieżące realizacje zadań utrzymaniowych, w tym utrzymania dróg, nie zabezpieczono w budżecie środków finansowych na zlecenie powyższych aktualizacji, oraz że podejmą starania, by zabezpieczyć środki na tę aktualizację w 2014 r. Uzupełnienie książek dróg o pozostałe informacje planowano wykonać łącznie z ww. aktualizacją książek dróg.

(dowód: akta kontroli str. 49-65)

3. W przekazanych do GDDKiA informacjach za lata 2010–2012, nierzetelnie wykazano dane w zakresie liczby wypadków i liczby osób poszkodowanych w tych wypadkach. Zgodnie z ww. informacjami liczba wypadków na drogach gminy Nysa w granicach i poza granicami administracyjnymi miasta wynosiła łącznie odpowiednio 8, 10 i 5, natomiast liczba osób rannych w wyniku tych wypadków wynosiła 4, 10 i 6. Danych tych nie potwierdził Komendant Powiatowy Policji w Nysie, który w informacji uzyskanej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK podał, iż liczba wypadków na drogach gminnych w latach 2010 – 2012 wynosiła odpowiednio 7, 6 i 4, a liczba osób rannych w tych wypadkach odpowiednio 6, 7 i 5. Nierzetelne dane o liczbie wypadków i liczbie osób w nich poszkodowanych skutkowały niezgodnymi ze stanem faktycznym danymi przekazywanymi do GDDKiA.

(dowód: akta kontroli str. 76-99, 271-282)

Drugi Zastępca Burmistrza oraz Naczelnik Wydziału GKD wyjaśnili, iż dane o liczbie wypadków i liczbie osób zabitych/rannych pozyskiwane są na etapie sporządzania

¹⁸ Po kontroli przeprowadzonej w 2010 r.

sprawozdań od Komendy Powiatowej Policji w Nysie. Dane otrzymujemy w formie tabelarycznego zestawienia wypadków na wszystkich drogach na terenie powiatu nyskiego. Możliwą przyczyną powstania rozbieżności danych może być inne zakwalifikowanie przez Policję i Gminę kategorii drogi w przypadku skrzyżowań dróg różnych kategorii, uwzględnienie dróg wewnętrznych itp. Poczynimy starania, by na etapie pozyskiwania w/w danych określone były one w sposób jednoznaczny, pozwalający na uniknięcie podobnych rozbieżności.

(dowód: akta kontroli str. 877-884, 941-954)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu drogowego

Opis stanu faktycznego

Według stanu na dzień 31 marca 2013 r., Gmina posiadała zatwierdzone stałe organizacje ruchu dla 163 z 262 dróg gminnych (62,2%).

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż *projekty docelowej organizacji ruchu dla dróg gminnych wykonane zostały łącznie z ewidencją dróg gminnych. Projekty te systematycznie były przekazywane do zatwierdzenia przez Starostę Nyskiego. Część projektów, do których były wniesione uwagi, została wycofana ze Starostwa do poprawy. Brakujące organizacje ruchu po dokonaniu ich poprawy będą sukcesywnie przekazywane do Starostwa celem zatwierdzenia.*

(dowód: akta kontroli str. 49-65, 272-275, 284-290)

Komendant Powiatowy Policji w Nysie, w informacji udzielonej podczas kontroli NIK na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wskazał, iż liczba kolizji i wypadków komunikacyjnych na drogach gminnych w okresie 2010–2013 (I kwartał) wynosiła łącznie: 178 kolizji i 17 wypadków drogowych, w tym jeden z ofiarami śmiertelnymi. W kontrolowanym okresie liczba wypadków zmniejszyła się z 7 w 2010 r. do 4 w 2012 r., natomiast liczba kolizji wzrosła z 48 w latach 2010 i 2011 do 57 w 2012 r. W wyniku wypadków jedna osoba poniosła śmierć (w 2010 r.), a 18 osób zostało rannych. Dwa zdarzenia, do których doszło w 2012 r. wynikały ze złego stanu technicznego drogi¹⁹, natomiast żadne z zaistniałych zdarzeń nie wynikało ze złego stanu oznakowania. Urząd nie był informowany o zdarzeniach drogowych, które zostały spowodowane złym stanem technicznym dróg.

(dowód: akta kontroli str. 281-282, 947-950)

W okresie objętym kontrolą Policja skierowała do Gminy jeden wniosek w dniu 15 lutego 2013 r. o zmianę organizacji ruchu w rejonie ulic: Łukasieńskiego, Orkana, 22 Stycznia, Mariackiej i Sucharskiego. W wyniku przeprowadzonej w dniu 4 kwietnia 2013 r. wizji lokalnej przez funkcjonującą w Gminie Komisję ds. Bezpieczeństwa i Organizacji Ruchu pozytywnie zaopiniowano objęcie wnioskowanych ulic strefą ograniczonego ruchu, natomiast negatywnie wprowadzenie przejść dla pieszych na ul. Sucharskiego i zainstalowanie progu zwalniającego wskazując, że dla powyższych zmian należy opracować nowy projekt organizacji ruchu. W czasie kontroli NIK wniosek był w trakcie realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 958-962)

W Urzędzie nie ustalono pisemnych procedur związanych z bieżącym nadzorem nad stanem oznakowania zlokalizowanego na drogach gminnych. Bieżący nadzór prowadzony był m.in. w ramach objazdów dróg.

(dowód: akta kontroli str. 717-727)

¹⁹ Policja nie wskazała na których drogach wystąpiły te zdarzenia.

Drugi Zastępca Burmistrza oraz Naczelnik Wydziału GKD wyjaśnili, iż *Urząd otrzymuje informacje o uszkodzeniach i nieprawidłowościach w oznakowaniu dróg gminnych w formie notatek Policji, zgłoszeń mieszkańców i Straży Miejskiej oraz przeglądów przeprowadzanych przez pracowników komórki drogownictwa. Gmina ma zawartą umowę na utrzymanie oznakowania pionowego dróg gminnych na lata 2011 – 2013. Zgodnie z § 1 ust. 5 umowy Wykonawca realizuje naprawy w oparciu o każdorazowe typowanie w formie pisemnej zakresu robót z podaniem terminu realizacji. Po uzyskaniu informacji o uszkodzeniach oznakowania (notatki, zgłoszenia, przeglądy) są one weryfikowane w przypadkach zajścia takiej konieczności (informacje nieudokumentowane) następnie sporządzana jest notatka służbowa z podaniem zakresów i terminów napraw, która przekazywana jest (fax, email lub bezpośrednio) Wykonawcy. Uszkodzenia powodujące zagrożenie bezpieczeństwa ruchu Wykonawca zgodnie z § 1 ust. 2 umowy zabezpiecza i naprawia w trybie natychmiastowym po ich zgłoszeniu i ponosi wszelką odpowiedzialność od momentu zgłoszenia do momentu naprawy. Inne zaplanowane zmiany w oznakowaniu nie powodujące zagrożenia ruchu (wymiana tarcz znaków, zmiany docelowej organizacji ruchu itd.) Wykonawca realizuje w terminach wyznaczonych w notatce. Roboty po ich realizacji przez Wykonawcę zgłaszane są do odbioru i na wspólnej wizji w terenie potwierdzane jest ich wykonanie. Rozliczenie robót następuje zgodnie z § 5 umowy w oparciu o protokół odbioru, potwierdzony przez przedstawiciela komórki drogownictwa.*

(dowód: akta kontroli str. 49-65)

Na podstawie 20 losowo wybranych nieprawidłowości ujawnionych podczas przeglądów i kontroli wykazanych w dzienniku objazdu dróg za 2012 rok stwierdzono, iż wszystkie usterki zostały usunięte w wyznaczonym terminie (od 4 dni do miesiąca). Usterki te były zlecane do usunięcia na podstawie wskazanej w ww. wyjaśnieniach umowy, a wykonanie pac potwierdzone w protokołach odbioru.

(dowód: akta kontroli str. 283)

Przeprowadzone podczas kontroli NIK oględziny pięciu miejsc w sąsiedztwie dróg gminnych, szczególnie uczęszczanych przez dzieci²⁰ wykazały, że zgodnie z pkt. 2.2.19 i 5.2.6 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych, we wszystkich przypadkach miejsca te oznakowano znakami ostrzegawczymi A-17 (dzieci) a przejścia dla pieszych²¹ oznakowano znakami D-6 (przejście dla pieszych). W przypadku ulicy Chodowieckiego znak A-17 znajdował się jedynie od strony ulicy Kraszewskiego.

(dowód: akta kontroli str. 808-815)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Wprowadzie zatwierdzony przez Starostę Nyskiego projekt stałej organizacji ruchu nie przewidywał znaku A-17 na ul. Chodowieckiego od strony ul. Wrocławskiej i Kolejowej, jednak z uwagi na duże natężenie ruchu dzieci w tym rejonie, zdaniem NIK zasadnym jest podjęcie działań w celu zmiany istniejącej organizacji ruchu. Potwierdza to również stanowisko Starosty Nyskiego, który wskazał, że niewprowadzenie w stałej organizacji ruchu znaku A-17 na ulicy Chodowieckiego wynikało z nieumieszczenia go w projekcie docelowej organizacji ruchu przez projektanta oraz niezauważenia tego faktu przez organ zarządzający ruchem. *W związku z powyższym organ zarządzający ruchem wystąpił w dniu 11 czerwca 2013 r. do zarządcy drogi o wprowadzenie ww. znaku w terminie bezzwłocznym.*

(dowód: akta kontroli str. 968-969)

²⁰ Ulica Armii Krajowej, Bielawska, Chodowieckiego, 11 Listopada oraz Szkolna.

²¹ Ulica Armii Krajowej, Bielawska, Chodowieckiego oraz 11 Listopada – w przypadku ulicy Szkolnej w organizacji ruchu nie przewidziano przejścia dla pieszych.

Opis stanu faktycznego

Na objętych kontrolą drogach, przejścia dla pieszych zostały wyznaczone poza osią wyjścia z terenu szkół, jednak przejścia te, szczególnie uczęszczane przez dzieci wraz ze znakami D-6 (przejście dla pieszych), nie zostały oznaczone tabliczkami T-27.

(dowód: akta kontroli str. 793-815)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż: *przepisy rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków ich umieszczania na drogach wskazują, że tabliczkę T-27 można stosować w celu dodatkowego poinformowania i ostrzeżenia kierujących pojazdami o tym, że z przejścia w znacznym stopniu korzystają dzieci. Z powyższego przepisu wynika jednoznacznie, że nie ma obowiązku stosowania tabliczek tych łącznie ze znakami D-6. Zastosowanie łącznie tych znaków pozostaje do decyzji projektanta organizacji ruchu oraz organu zarządzającego ruchem zatwierdzającego projekty organizacji ruchu. Zarówno projektant, jak i organ zarządzający ruchem nie uznali za zasadne zastosowanie tabliczek T-27 ze znakami D-6 na ul. Bielawskiej, ul. 11 Listopada, ul. Chodowieckiego i ul. Armii Krajowej.*

(dowód: akta kontroli str. 973-980)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Nie kwestionując braku obligatoryjnego obowiązku prawnego oznaczenia ww. przejść dla pieszych dodatkowo tabliczkami T-27, zdaniem NIK dla poprawy bezpieczeństwa dzieci korzystających z tych przejść w rejonie szkół, zasadnym jest rozważenie zamontowania ww. tabliczek informujących, iż przejście dla pieszych jest szczególnie uczęszczane przez dzieci.

Opis stanu faktycznego

Kontrola stanu technicznego dróg Chodowieckiego, Dubois, Nowowiejskiej, Reja oraz Bielawskiej, a także prawidłowości i zgodności oznakowania tych dróg z zatwierdzonymi organizacjami ruchu wykazała, m.in. że:

- wszystkie objęte kontrolą drogi posiadały oznakowanie zgodne z zatwierdzonymi projektami organizacji ruchu;
- na drogach tych nie było łuków wymagających ustawienia tablic prowadzących U-3;
- nawierzchnia dróg Dubois, Nowowiejskiej, Chodowieckiego oraz Bielawskiej była równa;
- włazy kanałowe zamontowane były równo z powierzchnią jezdni, chodnika, nie stwierdzono luźnego zamontowania pokryw studzienek kanalizacyjnych;
- stan znaków i urządzeń bezpieczeństwa ruchu zgodny był z wymogami rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych;
- nie stwierdzono ograniczeń widoczności znaków pionowych.

(dowód: akta kontroli str. 793-815)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Podczas oględzin przeprowadzonych w trakcie kontroli NIK stwierdzono, że na ulicy Bielawskiej przy przejściu dla pieszych obok boiska szkolnego znak D-6 (przejście dla pieszych) ustawiono bezpośrednio przy krawężniku, tj. niezgodnie z warunkami określonymi w pkt. 1.5.3. załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych, w myśl których minimalna odległość znaków umieszczanych na ulicach wynosi od 0,5 m do 2,0 m od krawędzi jezdni.

(dowód: akta kontroli str. 793-815)

Ponadto, w trakcie tych oględzin stwierdzono:

- bardzo słabo widoczne oznakowanie poziome na skrzyżowaniach ulicy Dubois z Nowowiejską oraz ulicy Nowowiejskiej z Podolską,
- wymagający pionowania słupek, na którym umieszczono znak D-6 (przejście dla pieszych) w pobliżu skrzyżowania ulic Dubois i Nowowiejskiej,
- uszkodzoną pokrywę zaworu sieci wodociągowej na chodniku przy ulicy Dubois,
- zanieczyszczone i obrosnięte trawą wpusty kanalizacji deszczowej na ulicy Dubois, co utrudniać mogło odprowadzanie wody z jezdni.

(dowód: akta kontroli str. 793-815)

Powyższe świadczy o ograniczonej rzetelności weryfikacji oraz dokumentowania, w dziennikach objazdu dróg, stanu tych dróg i ich oznakowania.

Drugi Zastępca Burmistrza oraz Naczelnik Wydziału GKD wyjaśnili, iż znak D-6 znajdujący się na ulicy Bielawskiej zamontowany został przed laty w odległości mniejszej niż wymagana w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury. Obecnie trudno określić kiedy i dlaczego tak się stało. Po przeprowadzonych wspólnie oględzinach zlecono przedstawienie przedmiotowego znaku. Obecnie usterka została usunięta. Opisane odcinki ul. Dubois i ul. Nowowiejskiej objęte są gwarancją jakości robót udzieloną przez wykonawcę. W trakcie przeglądu gwarancyjnego, który przeprowadzony będzie w najbliższym czasie, określone zostaną wszystkie usterki do usunięcia w ramach w/w gwarancji. O usterce znaku D-6 na ulicy Nowowiejskiej dowiedzieliśmy się w trakcie wspólnych oględzin. Wcześniej nie otrzymaliśmy w tym zakresie żadnego zgłoszenia Policji, Straży Miejskiej lub kierowców. Prawdopodobnie uszkodzenie nastąpiło w niedalekim czasie od oględzin. Po kontroli zlecono naprawę stwierdzonej usterki. Obecnie usterka została usunięta. Obecnie trudno określić, czy usterka oznakowania D-6 na ul. Nowowiejskiej występowała w trakcie objazdu. Na usterkę na ul. Bielawskiej nie zwrócono uwagi w trakcie objazdu. Usterki te nie zostały również wykazane w przeglądach rocznych dróg.

(dowód: akta kontroli str. 877-884, 941-954)

2. W pasie drogi ul. Bielawskiej stwierdzono oznakowanie pionowe, które wzajemnie się wykluczało. Na jednym słupku zamontowano znaki B-1 (zakaz ruchu) z tabliczką informującą o godzinach dostaw towarów i znak D-3 (droga jednokierunkowa), natomiast w odległości ok. 5 metrów znak B-2 (zakaz wjazdu).

(dowód: akta kontroli str. 793-799)

Drugi Zastępca Burmistrza oraz Kierownik Wydziału GKD wyjaśnili, iż przy ul. Bielawskiej funkcjonował pasaż handlowy. Opisane oznakowanie dotyczyło określenia zasad komunikacji zaopatrzenia pawilonów znajdujących się przy pasażu. Oznakowanie to nie wykluczało się w czasie funkcjonowania pasażu. Znak D-3 i B-1 z tabliczką określającą wyjątki znajdował się przy głównej alejce pasażu o nawierzchni bitumicznej, a ustawiony dalej znak B-2 uniemożliwiał całkowicie wjazd na pasaż istniejącym wówczas drugim wjazdem o nawierzchni betonowej. W okresie styczeń-marzec bieżącego roku nastąpiła fizyczna likwidacja pasażu – usunięte zostały pawilony handlowe i uporządkowany został przyległy teren. Podejmiemy działania w kierunku zmiany docelowej organizacji ruchu z dostosowaniem do obecnej sytuacji braku pasażu handlowego.

(dowód: akta kontroli str. 877-884, 941-954)

Przeprowadzone w dniu 12 czerwca 2013 r. oględziny potwierdziły usunięcie usterek i nieprawidłowości polegających na przechyleniu znaku D-6 (przejście dla pieszych) na ulicy Nowowiejskiej, nieprawidłowym umieszczeniu znaku D-6 na ulicy

Bielawskiej, zanieczyszczeniu wpustów kanałowych na ulicy Dubois oraz uszkodzonej pokrywie zaworu sieci wodociągowej.

(dowód: akta kontroli str. 963)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Zgodność działań zarządcy drogi z postanowieniami uchwałami Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych²²

Opis stanu faktycznego

W okresie objętym kontrolą, w ramach NPPDL, Gmina realizowała trzy projekty o łącznej wartości 7 168,8 tys. zł. Szczegółowym badaniem objęto dwa zadania o największej wartości, tj. *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* realizowana w 2012 r. (całkowity koszt projektu 2 715,4 tys. zł, wydatki kwalifikowalne 2 647,6 tys. zł, kwota dotacji 794,3 tys. zł) oraz *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* realizowana w 2010 r. (całkowity koszt projektu 3 697,2 tys. zł, wydatki kwalifikowalne 3 309,8 tys. zł, kwota dotacji 1 654,9 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 710)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż przy wyborze budowy ulic Chodowieckiego, Nowowiejskiej i Dubois kierowano się głównie kryteriami, które zostały określone w NPPDL oraz potrzebami Gminy w zakresie usprawnienia układu komunikacyjnego w mieście.

(dowód: akta kontroli str. 861-870)

Uchwałami Rady Miejskiej w Nysie nr XL/622/09 z dnia 29 grudnia 2009 r. oraz nr XVI/249/12 z dnia 9 stycznia 2012 r. w budżecie Gminy zaplanowano wydatki na realizację zadań objętych szczegółowym badaniem.

(dowód: akta kontroli str. 842-860)

Złożone do Wojewody Opolskiego²³ wnioski o dofinansowanie zadań w ramach NPPDL spełniały wymogi ustalone w § 5 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 marca 2009 r. w sprawie udzielania dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę, budowę lub remonty dróg powiatowych i gminnych²⁴, a dane w nich zawarte znajdowały potwierdzenie w dokumentach źródłowych (kosztorysie inwestorskim, projekcie wykonawczym, harmonogramie rzeczowo-finansowym, dokumentacji technicznej).

(dowód: akta kontroli str. 291-357)

Zawarte umowy wskazywały, iż okres realizacji projektu określa wniosek o dofinansowanie, stanowiący załącznik do umowy i będący jej integralną częścią. Realizacja ww. zadań została rozpoczęta i zakończona w terminach określonych w zmienionych i zaakceptowanych przez Wojewodę wnioskach o dofinansowanie.

(dowód: akta kontroli str. 291-357)

Sprawozdania końcowe z realizacji objętych kontrolą zadań przekazano Wojewodzie w terminie określonym w zawartej umowie oraz w § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie dotacji, tj. do dnia 31 stycznia roku następującego po roku, w którym dotacja została udzielona. Dane zawarte w sprawozdaniach były zgodne były z dokumentacją źródłową, w tym m.in. z wnioskami i umową

²² Uchwała nr 233/2008 Rady Ministrów z dnia 28 października 2008 r., uchwała nr 157/2009 Rady Ministrów z dnia 15 września 2009 r. i uchwała nr 174/2011 Rady Ministrów z dnia 6 września 2011 r.

²³ Dalej: Wojewoda.

²⁴ Dz. U. Nr 53, poz. 435 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie dotacji.

o dofinansowanie (wraz z aneksami), dokumentacją budowy, w szczególności protokołem odbioru końcowego wykonanych robót, harmonogramem rzeczowo – finansowym, fakturami wystawionymi przez wykonawców oraz ewidencją księgową.

(dowód: akta kontroli str. 319-323, 358-364)

Przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny wykazały, iż w przypadku zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* osiągnięto planowany efekt rzeczowy i wykonano m.in. nawierzchnię jezdni drogowej i rowerowej, chodniki po jednej stronie jezdni, wjazdy na posesje, kanalizację deszczową, oświetlenie uliczne oraz oznakowanie pionowe i poziome. W przypadku zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* wykonano m.in. nawierzchnię jezdni drogowej i rowerowej, chodniki, oświetlenie uliczne, kanalizację deszczową oraz oznakowanie pionowe i poziome. Podczas przeprowadzonych oględzin stwierdzono, iż przy ulicy Chodowieckiego wyznaczono 109 zamiast 115 miejsc parkingowych, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 800-815)

Zgodnie z § 10 zawartych umów o dofinansowanie w obu przypadkach w widocznym miejscu ustawiono tablicę z wymaganą informacją, tj. *Projekt współfinansowany ze środków z budżetu państwa w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011*.

(dowód: akta kontroli str. 800-815)

W zmienionych aneksami umowach, zawartych z Wojewodą termin rozliczenia końcowego realizacji projektu *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* określono na listopad 2010 r., a dla *Przebudowy i budowy drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* na listopad 2012 r. (§ 4 ust. 5 zawartych umów). Rozliczenia końcowego dokonano z zachowaniem ww. terminów. Wojewoda przyjął złożone rozliczenia i w dniu 28 grudnia 2010 r. przekazał pozostałą część dotacji na *Budowę ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie*, a w dniu 28 grudnia 2012 r. przekazał dotację na zadanie *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie*. Przekazane dotacje wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem.

(dowód: akta kontroli str. 324-335, 917-924)

Projekt *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* był przedmiotem kontroli Wojewody, przeprowadzonej w dniu 25 lipca 2011 r. W wyniku tej kontroli stwierdzono, iż projekt został zrealizowany prawidłowo.

(dowód: akta kontroli str. 387-397)

Gmina zawiadomiła Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w Nysie o zakończeniu realizacji obu zadań – zawiadomienia te zostały przyjęte bez sprzeciwu w dniach 17 sierpnia 2011 r. dla ulic Dubois i Nowowiejskiej oraz w dniu 12 grudnia 2012 r. dla ulicy Chodowieckiego. Zgodnie z obowiązkiem nałożonym decyzją zezwalającą na realizację inwestycji drogowej polegającej na budowie drogi w ulicy Dubois, Gmina w dniu 21 września 2011 r. uzyskała ostateczną decyzję o pozwoleniu na użytkowanie drogi. W przypadku pozostałych dróg wydane pozwolenia nie nakładały obowiązku uzyskania pozwolenia na użytkowanie drogi. Przy realizacji tych zadań nie wydawano zezwoleń na zajęcie pasa drogowego.

(dowód: akta kontroli str. 398-417, 707-709)

Dyrektor Zarządu Dróg Powiatowych w Nysie wyjaśnił, iż *w wyniku realizacji projektów w zdecydowany sposób nastąpiła poprawa układu komunikacyjnego oraz powiązań sieci dróg gminnych z siecią dróg powiatowych. Szczególnie dotyczy to ulicy Chodowieckiego. Poprzez połączenie z drogą powiatową Kraszewskiego zwiększeniu uległa płynność ruchu samochodowego. Kierowcy omijają zakorkowane centrum miasta, nie muszą również jechać w kierunku skrzyżowania ulicy Kolejowej z ulicą Bema (droga krajowa nr 41). Uporządkowany ruch na tej drodze zapewnia*

bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom ruchu drogowego. Zlokalizowane przy ulicy Chodowieckiego instytucje (...) uzyskały lepszą dostępność komunikacyjną. Przebudowana ulica Nowowiejska wraz z ścieżką rowerową wpłynęła na poprawę bezpieczeństwa ruchu w tej części miasta, natomiast zrealizowana ulica Dubois stanowi bezpośrednie połączenie komunikacyjne ze zlokalizowanymi w tej części miasta podmiotami gospodarczymi.

(dowód: akta kontroli str. 277-278)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zgodnie z § 1 ust. 1 zawartej w dniu 12 czerwca 2012 r.²⁵ umowy o dofinansowanie środkami budżetu państwa projektu *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie*, Wojewoda udzielił wsparcia finansowego w formie dotacji celowej na dofinansowanie ww. projektu. Zakres rzeczowy projektu został szczegółowo opisany we wniosku o dofinansowanie, który był integralną częścią umowy. W ww. wniosku o dofinansowanie oraz skorygowanym wniosku o wypłatę dotacji z dnia 19 grudnia 2012 r. wskazano przebudowę i wybudowanie 115 miejsc postojowych, w tym 6 dla osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 334-338, 339-347, 366-367, 368-376, 917-922)

Dane wykazane w ww. wnioskach w zakresie liczby miejsc postojowych były wprawdzie zgodne z projektem wykonawczym opracowanym w listopadzie 2010 r., z którego wynikało, iż bezpośrednio przed Nyskim Domem Kultury znajdować miały się 42 miejsca postojowe usytuowane prostopadle do osi jezdni o maksymalnej szerokości 2,5 m oraz jedno dla osób niepełnosprawnych o szerokości 3,6 m (łącznie długość parkingu to 106,80), jednak były niezgodne z zatwierdzoną stałą organizacją ruchu i stanem faktycznym.

Przeprowadzone w dniu 6 czerwca 2013 r. oględziny wykazały, iż w ramach wykonanej inwestycji wyznaczonych zostało 109 miejsc parkingowych, w tym 6 dla osób niepełnosprawnych. Parking przed Nyskim Domem Kultury składał się z 37 miejsc, w tym jednego dla osób niepełnosprawnych, usytuowanych pod kątem 60° do osi jezdni. W świetle zapisów umowy nie został w pełni zrealizowany zakres rzeczowy umowy o dofinansowanie zadania, z uwagi na fakt, iż przebudowano i wybudowano o sześć miejsc postojowych mniej w stosunku do zawartej umowy.

(dowód: akta kontroli str. 808-815, 816-818, 819-825)

Burmistrz Nysy oraz Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnili: *Dokumentacja projektowa przewidywała parkowanie wzdłuż Nyskiego Domu Kultury, prostopadle do osi drogi w ulicy Chodowieckiego, a w takim przypadku szerokość miejsca postojowego wynosiła 2,3 m. Zatwierdzony w dniu 15.12.2012 r. projekt docelowej organizacji ruchu wprowadził korekty do parkowania wzdłuż Nyskiego Domu Kultury na parkowanie pod kątem 60°, zmieniając tym samym szerokość miejsc parkingowych z 2,3 m na 2,6 m. Spowodowało to zmniejszenie się ilości miejsc postojowych na tej samej utwardzonej z kostki kamiennej powierzchni parkingu. Wniosek o dofinansowanie sporządzony był w oparciu o dokumentację projektową, w której jej autor nie wprowadził stosownych korekt po zatwierdzeniu projektu docelowej organizacji ruchu, stąd wynikała różnica we wnioskowanej, a wykonanej ilości miejsc parkingowych. Zmiana ilości miejsc parkingowych nie spowodowała zarówno zmniejszenia i zwiększenia kosztu zadania, jaki i też powierzchni miejsc parkingowych.*

(dowód: akta kontroli str. 973-977)

²⁵ Zmienionej aneksem nr 1 z dnia 19 grudnia 2012 r.

Dane przywołane w wyjaśnieniach w zakresie szerokości miejsc postojowych (2,3 m) nie znajdują potwierdzenia w dokumentacji projektowej, zgodnie z którą szerokość miejsc przed Nyskim Domem Kultury wynosić miała 2,5 m.

(dowód: akta kontroli str. 992)

Pomiar powierzchni parkingu wykonanej powierzchni z kostki przed Nyskim Domem Kultury wykazał, iż całkowita długość wynosi 106,80 m, szerokość 4,5 m i jest zgodna z długością w projekcie wykonawczym. Część wykonanej powierzchni o długości 9 m została wyłączona z ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 994-995)

Uwagi dotyczące badanej działalności

Wskazane w wyjaśnieniach przyczyny nie mogą stanowić usprawiedliwienia dla nierzetelnego sporządzenia wniosku o wypłatę dotacji w zakresie liczby wybudowanych i przebudowanych miejsc postojowych. NIK zauważa, że nie podjęto działań w celu dokonania stosownych zmian we wniosku o udzielenie dofinansowania w związku ze zmianą zakresu rzeczowego zadania dotyczącego ilości miejsc parkingowych, co skutkować może zakwestionowaniem przez Wojewodę prawidłowości wydatkowania części otrzymanych środków.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Ocena częściowa

4. Udzielanie zamówień publicznych

Opis stanu faktycznego

Prawidłowość wyboru wykonawcy dla zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* była przedmiotem kontroli NIK w 2010 r. Według ustaleń tej kontroli, wyboru wykonawcy dokonano na podstawie prawidłowo przygotowanego i przeprowadzonego oraz rzetelnie udokumentowanego postępowania o udzielenie zamówień publicznych, tj. zgodnie z zasadami ustalonymi w ustawie z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*²⁶.

W zawartych w dniach 26 lutego 2010 r. oraz 17 kwietnia 2012 r.²⁷ umowach na wykonanie zadań wskazano, iż wykonawcy zostali wyłonieni w przetargu nieograniczonym.

(dowód: akta kontroli str. 418-424, 446-451)

Kontrola postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w celu wyłonienia wykonawcy dla zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* wykazała m.in., że:

- zgodnie z art. 32 ust. 2 *Pzp*, nie dzielono zamówienia na części w celu uniknięcia stosowania przepisów ww. ustawy oraz nie zaniżano wartości zamówienia;
- opracowana Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia²⁸ zawierała wszystkie elementy wymagane przepisami art. 36 *Pzp*;
- w dniu 13 lutego 2012 r. zgodnie z art. 40 *Pzp* w Biuletynie Zamówień Publicznych²⁹ opublikowano ogłoszenie, które posiadało wszystkie elementy określone w art. 41 *Pzp*. Ogłoszenie to wraz z informacją o dniu jego publikacji w BZP zamieszczono również na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz stronie internetowej Gminy;
- postępowanie przeprowadziła Komisja Przetargowa powołana zarządzeniem Burmistrza Nysy³⁰. Wszystkie osoby biorące udział w postępowaniu zgodnie

²⁶ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm. Dalej: *Pzp*.

²⁷ Umowa nr 2010/IR/UR/4 oraz umowa 2012/IR/UR/17.

²⁸ Dalej: SIWZ.

²⁹ Dalej: BZP.

³⁰ Nr 190/2007 z dnia 11 czerwca 2007 r. zmienionego w dniu 19 lutego 2007 r. oraz w dniu 25 października 2011 r.

- z art. 17 ust. 2 *Pzp* - złożyły oświadczenia o braku okoliczności do wykluczenia z postępowania, o których mowa w art. 17 ust. 1 ww. ustawy;
- treść wybranej oferty odpowiadała treści SIWZ, a wyboru wykonawcy dokonano na podstawie kryterium określonego w SIWZ, tj. najniższej ceny;
  - wszyscy wykonawcy wnieśli wadium wymagane na podstawie art. 45 ust. 2 *Pzp* w żądanej kwocie, tj. 50 tys. zł - kwota ta nie przekraczała 3% wartości zamówienia, co było zgodne z art. 45 ust. 4 ww. ustawy;
  - nie wystąpiły przesłanki do unieważnienia postępowania określone w art. 93 *Pzp*;
  - w trakcie postępowania przeprowadzono postępowanie odwoławcze, w związku z zarzuceniem zamawiającemu niezgodne z przepisami *Pzp* odrzucenie oferty odwołującego i naruszenie art. 89 ust. 1 pkt 2, art. 87 ust. 1 oraz art. 7 *Pzp* – postępowanie zakończyło się oddaleniem odwołania w dniu 2 kwietnia 2012 r. wyrokiem Krajowej Izby Odwoławczej;
  - zgodnie z art. 96 ust. 1 *Pzp*, podczas prowadzenia postępowania sporządzono pisemny protokół postępowania, zgodny z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 r. w sprawie protokołu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego³¹;
  - zawarcie umowy nastąpiło zgodnie z art. 183 *Pzp*, tj. po ogłoszeniu przez Krajową Izbę Odwoławczą wyroku kończącego postępowanie odwoławcze;
  - umowa zawarta z wykonawcą była zgodna ze wzorem określonym w SIWZ.
- (dowód: akta kontroli str. 100-159, 489-502, 508-573, 885-897)

Zadanie *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie*, zostało wykonane w terminie określonym w umowie zmienionej aneksami z dnia 3 września i 27 października 2010 r., tj. do dnia 8 listopada 2011 r. Przyczyną zmiany terminu zakończenia zadania z 5 na 27 października 2010 r. była konieczność wykonania nieprzewidzianych projektem robót dodatkowych, natomiast przesunięcie terminu na 8 listopada 2010 r. uzasadniono niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi w ostatnim tygodniu września oraz wpływem intensywnych opadów w tym okresie na tempo prac.

(dowód: akta kontroli str. 418-435)

Przebudowa i budowy drogi w ulicy Chodowieckiego, wykonana została w terminie określonym w umowie zmienionej aneksami z dnia 26 lipca i 27 września 2012 r., tj. do dnia 19 października 2012 r. Przyczyną przesunięcia terminu wykonania zadania z 24 sierpnia na 28 września 2012 r. było miesięczne opóźnienie w wyborze wykonawcy w związku z wniesionym w trakcie postępowania odwołaniem oraz rozszerzeniem zakresu robót o budowę sieci teletechnicznej na potrzeby monitoringu miejskiego, natomiast przyczyną przesunięcia terminu z 28 września na 19 października 2012 r. były rozbieżności między rzeczywistym a zwartym w projekcie przebiegiem istniejących sieci podziemnych uzbrojenia terenu.

(dowód: akta kontroli str. 446-459)

Zgodnie z art. 144 *Pzp*, w SIWZ dla zadania *Przebudowa i budowy drogi w ulicy Chodowieckiego* oraz zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie*, przewidziano możliwość dokonania zmian postanowień zawartej umowy i określono warunki tych zmian, zgodnie z którymi wykonawca mógł przedłużyć termin wykonania przedmiotu umowy m.in.:

- o czas opóźnienia zamawiającego, jeżeli takie opóźnienie jest lub będzie miało wpływ na wykonanie przedmiotu umowy,
- o czas opóźnienia, jeżeli takie opóźnienie jest lub będzie miało wpływ na wykonanie przedmiotu umowy w przypadku zawieszenia robót przez zamawiającego, wykopalisk uniemożliwiających wykonywanie robót, szczególnie

---

³¹ Dz. U. Nr 223, poz. 1458

niesprzyjających warunków atmosferycznych, zmiany dokumentacji projektowej na wniosek zamawiającego oraz siły wyższej.

(dowód: akta kontroli str. 543-544, 965-966)

W przypadku zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego* wynagrodzenie wykonawcy ustalone w umowie obniżono o kwotę 27 210,06 zł, w związku ze stanowiskiem Gminy, iż wbudowana na parkingach i zjazdach kostka brukowa nie odpowiadała wymogom określonym w dokumentacji projektowej i odpowiedzią na pytanie do SIWZ, co szczegółowo opisano w pkt 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. W przypadku *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* wypłacone wynagrodzenie było zgodne z zawartą umową.

(dowód: akta kontroli str. 503-507, 925-940)

W trakcie realizacji obu zadań zawierano umowy na roboty dodatkowe, nie zawierano natomiast umów na roboty uzupełniające i zamiennie. W trakcie realizacji zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego* zawarto dwie umowy na roboty dodatkowe, tj. w dniu 26 lipca 2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 44 858,73 zł oraz w dniu 10 września 2012 r. za wynagrodzeniem w wysokości 125 750,48 zł. Wykonanie dodatkowych prac wynikało z konieczności przełożenia istniejących kabli elektrycznych biegnących w pasie drogi oraz na terenie parkingu między budynkiem Urzędu a innym obiektem, jak również konieczności przedłużenia kolektora kanalizacji sanitarnej związanego z rozdzieleniem kanalizacji ogólnospławnej.

(dowód: akta kontroli str. 460-482)

W przypadku *Budowy ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* zawarto jedną umowę na roboty dodatkowe, tj. w dniu 6 września 2010 r. za wynagrodzeniem w wysokości 107 612,74 zł. W trakcie realizacji zadania, po dokonaniu odkrywki starej nawierzchni asfaltowej okazało się, że zamiast podbudowy tłuczniowej znajdują się tam płyty betonowe grubości ok. 25 cm, w związku z czym nastąpiła konieczność ich rozebrania.

(dowód: akta kontroli str. 436-441)

Konieczność wykonania dodatkowych robót zgłaszana była przez kierownika budowy stosownym wpisem w dzienniku budowy, potwierdzana przez inspektora nadzoru jak i na radach budowy, w których uczestniczyli przedstawiciele Gminy. Zlecenie robót dodatkowych w trakcie realizacji zadań objętych szczegółowym badaniem, nastąpiło zgodnie z art. 67 ust. 1 pkt 5 ustawy *Pzp*.

(dowód: akta kontroli str. 441, 466-467, 474-482)

Terminy rozpoczęcia i zakończenia całości zadania oraz okresy realizacji poszczególnych elementów zadania określone zostały w zawartych z wykonawcami umowach oraz harmonogramach rzeczowo-finansowych tych zadań stanowiących załączniki do umów i były zgodne z terminami określonymi w dokumentacji przetargowej.

(dowód: akta kontroli str. 418-424, 446-451)

Dokumentacje projektowe inwestycji objętych szczegółowym badaniem zawierały projekty docelowej organizacji ruchu. Projekty te, zatwierdzone przez Starostę Nyskiego w dniach 26 marca 2008 r. (ulica Nowowiejska), 28 kwietnia 2010 r. (ulica Dubois) oraz 15 grudnia 2010 r. (ulica Chodowieckiego), zawierały elementy określone w § 5 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 23 września 2003 r. w sprawie *szczególonych warunków zarządzania ruchem na drogach oraz wykonywania nadzoru nad tym zarządzaniem*³².

(dowód: akta kontroli str. 816-841)

³² Dz. U. Nr 177, poz. 1729, Dalej: rozporządzenie w sprawie zarządzania ruchem.

Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót kontrolowanych zadań, zgodnie z postanowieniami § 14 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 2 września 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu i formy dokumentacji projektowej, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót budowlanych oraz programu funkcjonalno-użytkowego³³, określały wymagania dotyczące materiałów wykorzystywanych przy realizacji robót, w tym dotyczące posiadania certyfikatów wskazujących, że spełnione zostały kryteria techniczne określone na podstawie Polskich Norm, aprobat technicznych i deklaracji zgodności.

(dowód: akta kontroli str. 574-609, 643-666)

Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót zawierały również wymogi dotyczące warunków atmosferycznych (temperatury, opadów, wiatru, wilgotności) przy wykonywaniu robót drogowych. I tak:

- w specyfikacji dotyczącej zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* warunki takie określono przy wykonywaniu podbudowy z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem, podbudowy z mieszanki mineralno-asfaltowej, warstwy z mieszanki mineralno-asfaltowej oraz warstwy nawierzchni z mieszanki SMA,

- w specyfikacji dotyczącej zadania *Budowa dróg Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* warunki takie określono przy wykonywaniu warstwy nawierzchni z betonu asfaltowego oraz układaniu mieszanki mineralnoasfaltowej.

(dowód: akta kontroli str. 574-609, 643-666)

Zawarte z wykonawcami umowy, jak i specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót nie zobowiązywały do opracowania programu zapewnienia jakości robót. Specyfikacje te zawierały jednak zapisy w zakresie zapewnienia jakości, w tym formy gromadzenia wyników badań i atestów, procedury pomiarów i badań oraz przewidywały możliwość zlecenia dodatkowych badań.

(dowód: akta kontroli str. 418-424, 446-451, 574-609, 643-665)

Wysokość zabezpieczenia należytego wykonania zadań objętych szczegółowym badaniem została określona w § 15 zawartych umów w wysokości 5% ceny całkowitej podanej w ofercie w kwocie brutto i nie przekraczała wysokości określonej w art. 150 ust. 1 ustawy Pzp, i tak:

- w przypadku zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* wysokość zabezpieczenia należytego wykonania umowy wynosiła 135 706,98 zł,

- w przypadku zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* wysokość tego zabezpieczenia wynosiła 183 948,93 zł.

Kwota pozostawiona na zabezpieczenie roszczeń z tytułu rękojmi za wady wynosiła 30% zabezpieczenia należytego wykonania umowy (odpowiednio 40 712,09 zł i 55 184,68 zł) i nie przekraczała wysokości kwot określonych w art. 151 ust. 2 ustawy Pzp.

(dowód: akta kontroli str. 421, 449)

Wykonawcy wnieśli zabezpieczenia należytego wykonania umów w wymaganej formie oraz kwotach, tj. w formie gwarancji ubezpieczeniowych, i tak:

- wykonawca zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* wniósł gwarancję ubezpieczeniową obowiązującą do dnia 19 listopada 2012 r. w zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz w okresie od 20 listopada 2012 r. do 4 grudnia 2015 r. w zakresie roszczeń z tytułu rękojmi za wady i gwarancji jakości,

- wykonawca zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* wniósł gwarancję ubezpieczeniową obowiązującą do dnia 8 grudnia 2010 r. w zakresie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy oraz do 24 grudnia 2013 r.

³³ Dz. U. Nr 202, poz. 2072 ze zm.

w zakresie roszczeń z tytułu rękojmi za wady i usterki powstałe w przedmiocie umowy.

Wraz ze zmianą terminów wykonania zadań wykonawcy dostarczali aneksy do przedłożonych gwarancji ubezpieczeniowych, które zmieniały terminy obowiązywania tych gwarancji.

(dowód: akta kontroli str. 489-502)

W umowach zawartych z wykonawcami zadań objętych szczegółowym badaniem, ujęto postanowienia dotyczące należnych zamawiającemu kar umownych. Wykonawcę zobowiązano do zapłaty kar umownych z tytułu odstąpienia od umowy z przyczyn leżących po stronie wykonawcy w wysokości 15% wynagrodzenia umownego brutto, w przypadku zwłoki w wykonaniu umowy w wysokości 0,15% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień zwłoki, za zwłokę w usunięciu wad w wysokości 0,05% wynagrodzenia umownego brutto za każdy dzień zwłoki. Dodatkowo umowy zawierały zapisy pozwalające na dochodzenie odszkodowania uzupełniającego w przypadku, gdy wartość szkody przewyższy naliczone kary umowne.

Umowy nie zawierały zapisów dotyczących wysokości odszkodowania lub kar umownych w przypadku nienależytego wykonania przedmiotu umowy. W § 9 umów, określono, iż zamawiający może odstąpić od umowy z winy wykonawcy m.in. w przypadku, gdy nie wykonuje on robót zgodnie z umową i projektem budowlanym. Ponadto w myśl § 19 umów w sprawach nieuregulowanych zastosowanie miały przepisy Kodeksu cywilnego i *Pzp*.

(dowód: akta kontroli str. 419-421, 447-449)

Zawarte z wykonawcami umowy określały terminy i warunki odbioru robót zanikających i ulegających zakryciu oraz odbioru końcowego. W myśl § 13 ust. 1 i 2 tych umów odbiór robót zanikających nastąpić miał w ciągu trzech dni od daty zgłoszenia przez wykonawcę, natomiast rozpoczęcie czynności odbioru końcowego przedmiotu umowy w ciągu 10 dni od dnia zgłoszenia przez wykonawcę. Czynności odbioru winny zostać zakończone w ciągu 7 dni roboczych. Umowy nie określały terminów ewentualnego usunięcia wad stwierdzonych przy odbiorze końcowym.

(dowód: akta kontroli str. 420, 448)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

5. Wykonywanie robót drogowych ze szczególnym uwzględnieniem ich jakości

Opis stanu
faktycznego

Gmina uzyskała zezwolenia na realizację inwestycji drogowych wydane na podstawie art. 11a ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. *o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych*³⁴, w dniu 16 lipca 2009 r. dla inwestycji polegającej na budowie drogi Dubois oraz w dniu 6 kwietnia 2011 r. dla inwestycji *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie*. Dla inwestycji polegającej na przebudowie drogi oraz budowie uzbrojenia ulicy

³⁴ Dz. U. z 2008 r. Nr 193, poz. 1194 ze zm.

Nowowiejskiej w dniu 3 września 2009 r. Gmina uzyskała pozwolenie na budowę, o którym mowa w art. 28 ust. 1 ustawy *Prawo budowlane*.

(dowód: akta kontroli str. 404-413)

Umowy zawarte w wykonawcami zadań objętych szczegółowym badaniem nie określały terminów przekazania wykonawcy placu budowy i dokumentacji projektowej. Na podstawie protokołów przekazania placów budowy stwierdzono, iż plac budowy wraz z dokumentacją projektową dla inwestycji *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* przekazano w dniu 20 kwietnia 2012 r., tj. 4 dni przed terminem rozpoczęcia realizacji zadania określonym w umowie, natomiast dla inwestycji *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* przekazano w dniu 30 marca 2010 r., tj. jeden dzień przed terminem rozpoczęcia realizacji zadania określonym w umowie.

(dowód: akta kontroli str. 610-611, 705-706)

Termin realizacji kontrolowanych zadań zgodny był z zawartymi umowami oraz aneksami do tych umów, co potwierdzały zapisy w dziennikach budów.

(dowód: akta kontroli str. 418, 425, 430, 446, 452, 456, 637, 704)

Dzienniki budów nie zawierały żadnych zapisów świadczących o przerwach w trakcie realizacji zadań objętych szczegółowym badaniem.

(dowód: akta kontroli str. 612-637, 666-704)

Specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót dla zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* określały, iż do dziennika budowy należy wpisywać w szczególności stan pogody i temperaturę powietrza w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym w związku z warunkami klimatycznymi. W specyfikacjach dla zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* obowiązku takiego nie określono.

(dowód: akta kontroli str. 578, 596)

W żadnej z dwóch objętych szczegółowym badaniem inwestycji nie zlecano dodatkowych badań jakości wykonanych odcinków dróg i użytych do nich materiałów.

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż jakość wykonanych inwestycji kontrolowano na bieżąco w trakcie wykonywania robót budowlanych.

(dowód: akta kontroli str. 861-870)

W przypadku obu inwestycji objętych szczegółowym badaniem, roboty zanikające i ulegające zakryciu, zgodnie z warunkami określonymi w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, były zgłaszane do odbioru przez kierowników robót wpisem do dziennika budowy. Każdorazowo inspektor nadzoru, w terminie określonym w umowie, tj. 3 dni od dnia zgłoszenia przez wykonawcę, dokonywał odbioru zgłoszonych robót zanikających, a prawidłowość ich realizacji potwierdzał stosownym wpisem w dzienniku budowy.

(dowód: akta kontroli str. 612-637, 666-704)

Zawarte umowy jak i specyfikacje techniczne wykonania i odbioru robót nie zobowiązywały do opracowania programu zapewnienia jakości robót.

(dowód: akta kontroli str. 418-424, 446-451, 574-609, 643-665)

Terminy gwarancji określone zostały w protokołach odbioru robót i były zgodne postanowieniami zawartych umów, tj. gwarancji udzielono na okres 36 miesięcy od dnia odbioru końcowego zadania (do dnia 26 listopada 2015 r. dla zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* i do dnia 24 listopada 2013 r. dla zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie*).

(dowód: akta kontroli str. 178-180, 444-445)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie zapewniono rzetelnego dokumentowania przebiegu realizacji objętych kontrolą inwestycji w zakresie warunków pogodowych i temperatury powietrza w okresach wykonywania prac podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym.

Ograniczeniom takim zgodnie ze specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót podlegało:

- wykonywanie podbudowy z gruntu lub kruszywa stabilizowanego cementem, podbudowy i nawierzchni z betonu asfaltowego oraz wykonanie nawierzchni z mieszanki SMA w przypadku zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie*,

- wykonywanie warstwy nawierzchni z betonu asfaltowego oraz układaniu mieszanki mineralnoasfaltowej w przypadku zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie*.

Temperatura otoczenia nie mogła być niższa niż 5° C, obowiązywał również zakaz prowadzenia prac podczas opadów atmosferycznych oraz silnego wiatru.

(dowód: akta kontroli str. 612-637, 666-704)

W przypadku zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* obowiązki wpisywania w dzienniku budowy stanu pogody i temperatury powietrza w okresie wykonywania robót podlegającym ograniczeniom określono w pkt 6.7.1. specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót dla inwestycji, nie wyegzekwowano jednak jego realizacji, natomiast dla zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* obowiązku takiego nie określono.

(dowód: akta kontroli str. 578, 596)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W powyższym zakresie NIK zauważa, że niedokumentowanie stanu pogody i temperatury powietrza w okresie wykonywania robót podlegających ograniczeniom lub wymaganiom szczególnym ograniczało możliwości weryfikacji warunków w jakich wykonywano prace, które mogły wpływać na końcową jakość robót i trwałość inwestycji.

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Za prowadzenie dziennika budowy osobą bezpośrednio odpowiedzialną był kierownik budowy. Zamawiający nie miał wpływu na wykonywanie w nim wpisów. Ponieważ roboty związane z wykonaniem podbudowy oraz warstwy ścieralnej prowadzone były w okresie letnim prawdopodobieństwo wystąpienia temperatury poniżej 5°C było znikome, a o terminie przystąpienia do ww. prac wykonawca informował z odpowiednim wyprzedzeniem opierając się między innymi na długoterminowych prognozach pogody w zakresie opadów atmosferycznych oraz wiatru.*

(dowód: akta kontroli str. 976)

Najwyższa Izba Kontroli nie podziela powyższego stanowiska, niezrealizowanie bowiem przez wykonawcę obowiązków określonych w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, świadczy o niezapewnieniu przez zamawiającego skutecznego nadzoru nad ich realizacją przez wykonawcę.

2. Nierzetelnie egzekwowano realizację przez wykonawcę i inspektora nadzoru zatrudnionego przy wykonywaniu zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* obowiązków wynikających ze specyfikacji wykonania i odbioru robót dla tego zadania.

Jak ustalono, Wykonawca nie zlecił niezależnych badań określających wytrzymałość na ścislenie kostki brukowej. W myśl specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót (pkt 3), wykonane miały być badania sześciu próbek na każde 600 m²

powierzchni, a laboratorium, które miało wykonać badania, wskazać miał inspektor nadzoru, sprawdzając wcześniej, że spełnia ono warunek niezależności tzn., że nie jest związane w żaden sposób z producentem i wykonawcą robot.

Drugi Zastępca Burmistrza nie wyjaśnił przyczyn nieegzekwowania przeprowadzenia badań kostki brukowej i wyjaśnieniach powołał się na odpowiedź udzieloną przez inspektora nadzoru: „*Przed przystąpieniem do wykonywania robót nadzór dokonywał dopuszczenia do wbudowania materiałów, które uzyskały dopuszczenie na podstawie przedłożonych przez wykonawcę dokumentów - atestów, deklaracji zgodności i badan technicznych*”.

(dowód: akta kontroli str. 653, 973-979)

Uwagi dotyczące badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż zgodnie § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 czerwca 2002 r. w sprawie *dziennika budowy, montażu i rozbiórki, tablicy informacyjnej oraz ogłoszenia zawierającego dane dotyczące bezpieczeństwa pracy i ochrony zdrowia*³⁵, do dokonywania wpisów w dzienniku budowy uprawniony jest również inwestor.

Brak egzekwowania od wykonawcy oraz inspektora nadzoru dokonywania w dzienniku budowy zapisów wymaganych w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru oraz nieprzeprowadzanie badań próbek materiałów było działaniem nierzetelnym, zwiększającym ryzyko wystąpienia nieprawidłowości przy prowadzeniu robót budowlanych i narażającym na możliwość wystąpienia wad w późniejszym okresie eksploatacji dróg i skutkować skróceniem okresu bezusterkowego ich użytkowania, mimo wydatkowania na przebudowę kwoty 6 412,6 tys. zł.

Ocena cząstkowa

Gmina nie zapewniła realizacji przez wykonawców oraz inspektora nadzoru kontrolowanych zadań istotnych obowiązków wynikających z zawartych umów, w szczególności mających na celu zapewnienie należytej jakości wykonywanych robót budowlanych. Powyższe znacząco zwiększało ryzyko wystąpienia usterek podczas eksploatacji tych dróg, w tym również takich, które nie będą mogły być usunięte w okresie gwarancji.

6. Prawdliwość odbioru robót drogowych

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z zawartymi umowami, wykonawcy zadań *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* oraz *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* zgłosili do odbioru wykonane zadania odpowiednio pismem z dnia 8 listopada 2010 r. oraz z dnia 19 października 2012 r. Zgłoszenia te zostały poprzedzone wpisem do dziennika budowy przez kierownika budowy o gotowości zadania do odbioru końcowego i potwierdzone przez inspektora nadzoru.

(dowód: akta kontroli str. 636, 704, 712)

Zgodnie z zawartymi umowami, rozpoczęcie czynności odbiorowych nastąpić miało najpóźniej w terminie 10 dni od dnia zgłoszenia do odbioru przez wykonawcę, a ich zakończenie w ciągu siedmiu dni roboczych od dnia rozpoczęcia odbioru.

(dowód: akta kontroli str. 420, 448)

Termin odbioru zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* wyznaczono pismem z dnia 26 października 2012 r. Czynności odbiorowe dla rozpoczęły się dnia 29 października 2012 r., natomiast końcowy protokół odbioru

³⁵ Dz. U. Nr 108, poz. 953 ze zm.

spisano w dniu 26 listopada 2011 r., tj. po 22 dniach roboczych, co szczegółowo opisano w dalszej części wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 448, 713-716, 178-180)

Termin odbioru końcowego zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* pismem z dnia 10 listopada 2010 r. wyznaczono na 19 listopada 2010 r. Końcowy protokół odbioru spisano w dniu 24 listopada 2010 r., tj. po 3 dniach roboczych.

(dowód: akta kontroli str. 444-445, 178-180, 713-716)

Zgodnie ze specyfikacjami technicznymi wykonania i odbioru robót, wykonawcy zadań objętych badaniem przed przystąpieniem do robót posiadali uzgodniony z organem zarządzającym ruchem, projekt organizacji ruchu i zabezpieczenia robót w okresie trwania budowy. I tak:

- dla ulicy Dubois projekt zatwierdzono w dniu 22 maja 2010 r.,
- dla ulicy Nowowiejskiej projekt zatwierdzono w dniu 9 lipca 2010 r.,
- dla ulicy Chodowieckiego projekt zatwierdzono w dniu 15 maja 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 967-972)

Zgodnie z wymogami § 4 ust. 2 rozporządzenia *w sprawie zarządzania ruchem*, w dokumentacji budowy i przebudowy objętych kontrolą dróg znajdowały się zatwierdzone przez Starostę projekty docelowych organizacji ruchu. Starosta poinformował o konieczności realizacji przez wprowadzającego organizację ruchu obowiązków określonych w § 12 ust. 1 ww. rozporządzenia, tj. powiadomienia, co najmniej na siedem dni przed wprowadzeniem organizacji ruchu: Starostę, Komendanta Powiatowego Policji oraz pouczył, iż brak tych działań skutkowało będzie utratą ważności zatwierdzonej organizacji ruchu.

(dowód: akta kontroli str. 639, 711)

W umowach oraz specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót, wykonawcy zostali zobowiązani do przedłożenia dokumentów pozwalających na ocenę prawidłowości wykonania robót drogowych. Dokumentacja ta obejmować miała m.in. dzienniki budów, dokumentację powykonawczą, protokoły badań, atesty i certyfikaty jakości, deklaracje zgodności. Wykonawcy zrealizowali nałożone na nich w ww. zakresie obowiązki i przedłożyli wymagane dokumenty poza wynikami badań odporności kostki brukowej na ściskanie w przypadku budowy ulic Dubois i Nowowiejskiej, co szczegółowo opisano w pkt 5 niniejszego wystąpienia pokontrolnego. W protokołach odbiorów końcowych stwierdzono zgodność wykonanych robót z zawartymi umowami.

(dowód: akta kontroli str. 580, 598, 638-642, 664-665)

Wykonawcy zadań objętych kontrolą, zgodnie z postanowieniami § 12 ust. 2 zawartych umów, udzielili gwarancji na wykonane roboty na okres 36 miesięcy liczony od dnia odbioru końcowego. Gwarancje te nie określały terminów wykonywania przeglądów gwarancyjnych. Wykonawcy zobowiązali się do usuwania ujawnianych wad w terminach wyznaczonych przez Gminę. Stan dróg w latach 2011-2012 był kontrolowany w ramach objazdów oraz okresowych (rocznych i pięcioletnich) kontroli stanu wszystkich dróg gminnych i drogowych.

(dowód: akta kontroli str. 639, 711)

Podczas odbiorów końcowych nie wyznaczano terminów usunięcia wad i usterek, a zadania zrealizowano w terminach wynikających z zawartych umów. W związku z powyższym nie wystąpiły przesłanki do naliczenia i dochodzenia kar umownych za zwłokę w wykonaniu przedmiotu umowy lub za zwłokę w usunięciu wady.

(dowód: akta kontroli str. 178-180, 444-445)

Projekt budowlany dla inwestycji *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* do wykonania konstrukcji zjazdów i parkingów

przewidywał warstwę ścierną z kostki granitowej 10 cm z jedną powierzchnią obrobioną mechanicznie. Zostało to potwierdzone w trakcie postępowania przetargowego, w udzielonej odpowiedzi na pytania zadane do treści SIWZ. W myśl specyfikacji technicznych, dla tego zadania zarówno kostka regularna, jak i kostka nieregularna w gatunku 1 mogły mieć nierówności powierzchni górnej (czoła) nie większe niż $\pm 0,4$ cm.

(dowód: akta kontroli str. 254-270)

Przed dokonaniem odbioru końcowego ww. zadania w dniach 25 i 29 października, 5 i 12 listopada 2012 r. odbyły się spotkania przedstawicieli Gminy, wykonawcy i inspektorów nadzoru w celu wyjaśnienia wątpliwości dotyczących wbudowanej w konstrukcji zjazdów i parkingów kostki brukowej. Stwierdzono, iż wbudowana kostka nie posiada jednej powierzchni obrobionej mechanicznie.

(dowód: akta kontroli str. 100-108, 254-256)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż *wyjaśnienia udzielone w trakcie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego zawierały zapis, iż kostka kamienna powinna być średniogroszkowana. Taka cecha kostki jest efektem mechanicznego obrobienia jej jednej powierzchni i uszorstkowania poprzez przeprowadzenie czynności groszkowania. Wbudowana kostka nie posiadała tej cechy zatem stwierdzono, iż wykorzystano do budowy parkingów i zjazdów kostkę nie odpowiadającą udzielonym wyjaśnieniom.*

(dowód: akta kontroli str. 941-943)

W protokole odbioru końcowego zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* stwierdzono, iż przedmiot odbioru posiada wady trwale nie dające się usunąć, lecz pozwalające na eksploatację zgodnie z przeznaczeniem, tj. w wykonanych miejscach postojowych wbudowano kostkę brukową, która nie była zgodna z projektem. W protokole tym, Zastępca Burmistrza, z uwagi na brak możliwości usunięcia wady w terminie wynikającym z umowy, zażądał obniżenia wynagrodzenia wartości zadania o kwotę 22 122 zł netto stanowiącą różnicę pomiędzy wartością kostki brukowej wynikającej z kosztorysu inwestorskiego zwaloryzowaną współczynnikami wzrostu cen materiałów budowlanych „SEKOCENBUD”, a ceną kostki surowej z okresu wykonania robót budowlanych, wbudowanej przez wykonawcę. Wykonawca nie zgodził się na obniżenie wynagrodzenia.

(dowód: akta kontroli str. 178-180)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie przestrzegano ustalonych w umowach zawartych z wykonawcami terminów odbiorów robót.

Termin odbioru końcowego dla zadania *Budowa ulicy Dubois i Nowowiejskiej w Nysie* wyznaczono na dzień 19 listopada 2010 r., tj. po 11 dniach od zgłoszenia przez wykonawcę gotowości do odbioru. Stanowiło to naruszenie postanowień § 13 ust. 2 umowy zawartej z wykonawcą, zgodnie z którym rozpoczęcie czynności odbioru końcowego winno nastąpić w ciągu dni 10 dni od dnia zgłoszenia gotowości do odbioru przez wykonawcę.

(dowód: akta kontroli str. 420)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż *odbiór końcowy wyznaczono na 19.11.2010 r. po wcześniejszym telefonicznym uzgodnieniu terminu z wykonawcą robót. Wyznaczono termin odbioru na dzień odpowiadający obydwu stronom, tj. Zamawiającemu i Wykonawcy.*

(dowód: akta kontroli str. 1023)

Rozpoczęte w dniu 29 października 2012 r. czynności odbioru dla zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* zakończono w dniu 28 listopada 2012 r. , tj. po 22 dniach, pomimo iż zgodnie z § 13 ust. 2 umowy czynności te zakończyć się powinny w ciągu siedmiu dniu roboczych od dnia ich rozpoczęcia.

(dowód: akta kontroli str. 178-180, 446-451, 713-716)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił: *Przyczyną wydłużenia procesu odbiorowego było oczekiwanie na określenie przez TAURON S.A. Rejon Nysa terminu odbioru przebudowanej sieci energetycznej oraz oświetleniowej, a także wyjaśnienia wynikłych spraw spornych między zamawiającym a wykonawcą, a dotyczących wbudowanej kostki granitowej w miejscach parkingowych i zjazdach.*

(dowód: akta kontroli str. 982)

2. Gmina obniżyła wynagrodzenie przysługujące wykonawcy zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* z faktury nr 06/11/2012 z dnia 27 listopada 2012 r. o kwotę 27.210,06 zł, pomimo sprzeciwu wykonawcy bez skierowania spornej sprawy do rozstrzygnięcia na drodze postępowania sądowego, co było działaniem nieuprawnionym w świetle zawartej umowy, jak też przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – *Kodeks cywilny*³⁶ oraz nierzetelnie ustaliła kwotę szkody z tytułu zastosowania innej, aniżeli wymaganej przez zamawiającego kostki brukowej.

Podczas odbioru końcowego zadania Zamawiający stwierdził wady trwale nie dające się usunąć, lecz pozwalające na eksploatację drogi zgodnie z przeznaczeniem. Stwierdzoną wadą trwałą (uznaną za nieistotną) był brak obróbki mechanicznej wbudowanej w parkingach i zjazdach kostki brukowej, dlatego też pismem z dnia 28 listopada 2012 r. *na podstawie art. 499 w związku art. 489 Kodeksu cywilnego*, obniżono wynagrodzenie wykonawcy ww. zadania.

(dowód: akta kontroli str. 178-180, 505-506)

W protokole odbioru końcowego Drugi Zastępca Burmistrza, brak obróbki mechanicznej uznał za wadę nieistotną i zgodnie z treścią art. 637 § 2 w związku z art. 656 § 1 Kodeksu cywilnego, z uwagi na brak możliwości usunięcia wady w terminie wynikającym z umowy, zażądał obniżenia wynagrodzenia wartości zadania o kwotę 22.122,00 zł netto. Wykonawca umowy nie wyraził zgody na zmniejszenie wartości umownej wykonania robót i stwierdził, iż potrącenie jest w całości bezpodstawne i niezgodne z umową, ponadto inspektor nadzoru stwierdził, iż przedmiot umowy został wykonany zgodnie z zawartą umową.

(dowód: akta kontroli str. 178-180)

Drugi Zastępca Burmistrza nie odpowiedział dlaczego, pomimo sprzeciwu wykonawcy, dokonano potrącenia z wynagrodzenia kwoty 27.210,06 zł. W wyjaśnieniach podał, iż *wbudowana kostka nie posiadała na jednej płaszczyźnie obrobionej mechanicznie cech średniogroszkowania stwierdzono, iż wykorzystano do budowy parkingów i zjazdów kostkę nie odpowiadającą udzielonym wyjaśnieniom na etapie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego i skorzystano z możliwości stosownego obniżenia wynagrodzenia wykonawcy robót.*

(dowód: akta kontroli str. 941-943)

Wprawdzie Gmina w myśl § 6 zawartej umowy miała prawo do potrącenia kwot naliczonych kar z faktur wykonawcy, jednak możliwość zastosowania kary umownej

³⁶ Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.; dalej: *Kodeks cywilny*.

za niewłaściwe materiały nie była przewidziana zawartą umową³⁷. W § 9 umowy wskazano jedynie na możliwość odstąpienia od umowy w przypadku wykonywania prac niezgodnie z umową i projektem budowlanym lub też w przypadku nienależytego wykonywania zobowiązań umownych. Na podstawie art. 637 § 2 w związku z art. 656 § 1 Kodeksu cywilnego Gmina miała prawo jedynie żądać obniżenia wynagrodzenia w odpowiednim stosunku, jeśli zaś na taką propozycję nie zgodził się wykonawca, to jedynym sposobem rozwiązania sporu powinno być postępowanie sądowe.

(dowód: akta kontroli str. 446-451)

Ponadto, zdaniem NIK, nieprawidłowo ustalono wartość szkody z tytułu zastosowania kostki brukowej bez jednej powierzchni obrobionej mechanicznie.

W dniu 17 stycznia 2012 r. inspektor Wydziału IR zweryfikował kosztorys inwestorski i potwierdził, że ceny materiałów w nim zawarte są aktualne w 2012 r., pomimo to w celu ustalenia wartości szkody, zwaloryzowano cenę tej kostki zawartą w kosztorysie inwestorskim, tj. 270 zł za tonę, o wskaźniki zmiany cen w latach 2010 – 2012 (zwiększenie o 6,9%, tj. wskaźnik cen 2011 r. do 2010 r. oraz zmniejszenie o 4,8%, tj. wskaźnik cen 2012 r. do 2011 r.) przyjmując zwaloryzowaną cenę 274,78 zł, tj. o 4,78 zł wyższą. Wartość szkody na jednej tonie kostki ustalono jako różnicę pomiędzy zwaloryzowaną ceną kostki (274,78 zł netto) a średnią ceną kostki nieregularnej wyczoną na podstawie trzech ofert producentów (213,33 zł), nie uwzględniając ceny za ww. kostkę zaoferowaną przez wykonawcę. Łączna szkoda ustalona przez Gminę dla 360 ton kostki wyniosła 22 122 zł netto (27 210,06 zł brutto).

(dowód: akta kontroli str. 160-161, 178-180, 231-253)

Wykonawca zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* w zestawieniu materiałów złożonym wraz z ofertą wykazał cenę jednej tony kostki brukowej w kwocie 236 zł za tonę.

(dowód: akta kontroli str. 109-137)

Drugi Zastępca Burmistrza wyjaśnił, iż w dniu 17 stycznia 2012 r. zostały sprawdzone kosztorysy inwestorskie pod kątem aktualności cen rynku lokalnego m.in. w oparciu o ceny producentów, hurtowni, a także oferty wykonawców w innych postępowaniach przetargowych. Cena kostki kamiennej (nieregularnej) zawarta w kosztorysie inwestorskim (270 zł za tonę) była na dzień aktualizacji kosztorysów inwestorskich ceną właściwą i nie odbiegała od średnich cen rynku lokalnego. W waloryzacji na etapie naliczenia kary umownej nie podlegała ww. cena, a cena oferenta.

(dowód: akta kontroli str. 941-943)

Powyższe wyjaśnienia sprzeczne są z protokołem odbioru końcowego zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie*, w którym w jednoznaczny sposób wskazano sposób wyczenia szkody.

(dowód: akta kontroli str. 178-180)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Zdaniem NIK, w przypadku potwierdzenia w dniu 17 lutego 2012 r., iż cena kostki nieregularnej z jedną powierzchnią obrobioną mechanicznie zawarta w kosztorysie inwestorskim jest prawidłowa, a Wykonawca zaoferował i wbudował kostkę nieregularną bez jednej powierzchni obrobionej mechanicznie, to wartość szkody winna być wyczona jako różnica ceny kostki z kosztorysu inwestorskiego (270 zł netto) i ceny zawartej w ofercie wykonawcy (236 zł netto). W związku z powyższym

³⁷ W § 8 ust. 1 umowy wskazano, iż kary umowne nalicza się z tytułu odstąpienia od umowy, zwłoki w wykonaniu przedmiotu umowy lub zwłoki w usunięciu wady.

łącna wartość szkody, będąca podstawą do żądania do obniżenia wynagrodzenia przez wykonawcę mogła wynieść łącznie 12 240 zł netto³⁸ (34 zł x 360 ton).

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

7. Egzekwowanie uprawnień z tytułu gwarancji i rękojmi

Opis stanu faktycznego

Podczas odbioru końcowego oraz do dnia kontroli NIK nie stwierdzono żadnych wad i usterek na wybudowanych i przebudowanych w ramach NPPDL drogach Dubois i Nowowiejskiej, w związku z czym nie prowadzono postępowań związanych z egzekwowaniem od wykonawców ich usunięcia.

(dowód: akta kontroli str. 444-445)

W przypadku zadania *Przebudowa i budowa drogi w ulicy Chodowieckiego w Nysie* podczas odbioru końcowego zadania stwierdzono wadę polegającą na braku obróbki mechanicznej wbudowanej w parkingach i zjazdach kostki brukowej. Ponieważ wada była trwała, niedająca się usunąć, lecz pozwalająca na eksploatację drogi zgodnie z przeznaczeniem, obniżono wynagrodzenie wykonawcy ww. zadania, co szczegółowo opisano w pkt 6 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 178-180, 505-506)

Wykonawcy robót drogowych jako zabezpieczenie ich należytego wykonania wnieśli gwarancje ubezpieczeniowe, co opisano w pkt 4 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 498-497)

Przeprowadzone w trakcie kontroli NIK oględziny wykazały, że na kontrolowanych drogach nawierzchnie były równe, bez kolein, kratki ściekowe odprowadzające wodę wraz ze studzienkami zostały osadzone równo z nawierzchnią. Podczas oględzin nie stwierdzono wad i usterek tych dróg.

(dowód: akta kontroli str. 793-815)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w badanym obszarze.

8. Nadzór nad działalnością zarządcy dróg oraz realizacja wniosków pokontrolnych NIK z poprzednich kontroli

Opis stanu faktycznego

W latach 2010-2013 (I kwartał) w Urzędzie nie były przeprowadzane kontrole w zakresie stanu technicznego oraz oznakowania dróg.

(dowód: akta kontroli str. 983-988)

W okresie objętym kontrolą NIK przeprowadziła jedną kontrolę (w 2010 r.) realizacji przez Gminę zadań dofinansowanych w ramach NPPDL 2008-2011 w latach 2008 - 2010 (do 31 marca).

W skierowanym do Burmistrza wystąpieniu pokontrolnym sformułowano siedem wniosków pokontrolnych, z których cztery zrealizowano, tj. wyegzekwowano od pracowników Wydziału GKD obowiązek dokumentowania ustaleń z okresowych przeglądów stanu technicznego wszystkich zarządzanych dróg, prowadzono

³⁸ 15 055,20 zł brutto (z podatkiem VAT)

Ustalone
nieprawidłowości

dzienniki objazdu dróg, drogi wymagające budowy, przebudowy lub remontu typowano m.in. w oparciu o udokumentowany stan techniczny, co szczegółowo opisano w pkt 1 i 2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Burmistrz Nysy nie zrealizowała dwóch z siedmiu wniosków pokontrolnych, tj. nie opracowywano planów rozwoju sieci drogowej o których mowa w art. 20 ust 1 ustawy o *drogach publicznych*, nie uzupełniono ksiąg dróg o aktualne parametry techniczno-eksploatacyjne w związku z przeprowadzonymi na nich remontami bieżącymi lub przebudową oraz nie zapewniono aktualizowania danych w nich zawartych, co szczegółowo opisano w pkt 1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Ponadto NIK zwraca uwagę, iż podjęte działania w celu wyegzekwowania od wykonawców zadań realizowanych przez Gminę oraz pracowników nadzoru realizacji wszystkich obowiązków ustalonych w specyfikacjach technicznych inwestycji i odbioru robót oraz umowach oraz w celu zapewnienia rzetelnego i skutecznego nadzoru nad przebiegiem robót drogowych, ich dokumentowaniem i odbiorem nie przyczyniły się do wyeliminowania nieprawidłowości w tym zakresie, co szczegółowo opisano w pkt 5 i 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Stwierdzone w działalności kontrolowanej jednostki nieprawidłowości opisane w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym świadczą o braku skutecznego nadzoru Burmistrza nad wykonywaniem zadań przez pracowników Referatu IR oraz GKD nad realizacją zadań związanych z zarządzaniem siecią dróg gminnych i ich remontami.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli oraz działania podjęte w trakcie kontroli NIK, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu opracowania projektu planu rozwoju sieci dróg gminnych stosownie do obowiązku określonego art. 20 pkt 1 ustawy o *drogach publicznych*.
2. Zapewnienie rzetelnego przeprowadzania objazdów zarządzanych dróg, dokumentowania ich wyników w dziennikach objazdu oraz rzetelnego prowadzenia ksiąg dróg, o których mowa w § 10 i § 11 rozporządzenia w *sprawie numeracji i ewidencji dróg*.
3. Egzekwowanie od wykonawców robót wykonywanych na rzecz Gminy oraz od pracowników nadzoru realizacji wszystkich obowiązków ustalonych w specyfikacjach technicznych wykonania i odbioru robót oraz umowach.
4. Podjęcie działań w celu zmiany organizacji ruchu na ulicy Bielawskiej w celu usunięcia znaków wzajemnie się wykluczających.
5. Poinformowanie Wojewody Opolskiego o zmianie zakresu rzeczowego zadania pn. *Budowa i przebudowa drogi w ulicy Chodowieckiego w części dotyczącej faktycznie wykonanej liczby miejsc postojowych*.
6. Podjęcie działań w celu poprawy oznakowania poziomego w rejonie skrzyżowania ulic Dubois i Nowowiejskiej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury NIK w Opolu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, dnia 04 lipca 2013 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu

Kontroler
Jarosław Pałęga
specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

.....
podpis